

ÅRSPLAN
for
TRYGG START
FAMILIEBARNEHAGE
2019/2020

INNLEDNING

«Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering.»

(Utdrag fra Barnehageloven)

Familiebarnehagens årsplan er utarbeidet i tråd med Barnehageloven og Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver. Årsplanen vår viser hva vi er opptatt av i familiebarnehagen og hvordan vi jobber med de minste barna for å virkeliggjøre målene våre. Barnehagen har både her-og nå- og et fremtidsperspektiv. Som pedagogisk samfunnsinstitusjon må barnehagen være i endring og utvikling. Det medfører en stadig utvikling av personalets kompetanse.

Førskoleårene danner grunnmuren i barnas liv. I disse årene blir barna kjent med seg selv og sine omgivelser. Barna får grunnleggende erfaring om trygghet og sin plass i forhold til andre. Barndommen har stor egenverdi, og vår virksomhet vil alltid ha fokus på barns trivsel som utgangspunkt for læring og utvikling.

Alle sider ved familiebarnehagens virksomhet som gir barna mulighet for læring, erfaring og opplevelser defineres som barnehagens innhold.

BARNEHAGEN VÅR

Trygg Start familiebarnehage er en offentlig godkjent, privateid småbarnsbarnehage, primært for barn i alder 1-3 år.

Barnehagen vår har fem avdelinger på Høvik, Hosle, Blommenholm og Emma Hjorth.

Verdier, likestilling og likeverd

«Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk tradisjon, slik som respekt for menneskeverdet og naturen, på åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likestilling, likeverd og solidaritet, verdier som kommer til uttrykk i ulike religioner og livssyn og som er forankret i menneskerettighetene.» (Utdrag fra Barnehageloven)

Vi har tre verdier som skal synliggjøres i det daglige arbeidet. Vi i familiebarnehagen vil gjennom dialog med andre vise:

- ÅPENHET:** Vi er tydelige voksne som gir av oss selv, ved å være imøtekommende, nysgjerrige og aksepterende.
- RESPEKT:** Vi tar alle på alvor; lytter, tolererer og godtar ulikheter.
- MOT:** Vi er tydelige og tør å si ifra. Vi tenker nytt og er oss selv.

LIKESTILLING: Vi tilbyr både gutter og jenter de samme typene leker og de samme lekesonene. De voksne oppmuntrer til variert lek. Barna behandles som individer og ikke utfra kjønn.

Det psykososiale miljøet

Vi vet at positive og glade voksne gir positive og glade barn. Sang, dans, bevegelse og lek med ord og regler skaper latter, glede, godt humør, vekst og læring.

Hverdagen i familiebarnehagen skal være preget av liv og lyst! Barn og foreldre skal møte engasjerte og ivrige voksne.

Vi jobber for å skape et godt arbeidsmiljø ved å sette sammen gode arbeidsteam og legge til rette for et sosialfelleskap blant de ansatte.

Arbeid mot mobbing

Vi vil ikke at barn blir mobbet eller mobber i barnehagen. Les mer om hvordan vi jobber med å forebygge mobbing i egen plan utarbeidet av Bærum kommune- se vedlegg.

BARNES MEDVIRKNING/INNFLYTELSE PÅ EGEN HVERDAG

«De (barna) skal ha rett til medvirkning tilpasset alder og forutsetninger.»
(Utdrag fra Barnehageloven)

Synet på barn og barneoppdragelse har gjennomgått store endringer de senere årene. Tidligere så man nærmest på barn som objekter som skulle påvirkes og formes. I dag ønsker vi å møte barn som subjekter og aktive samspillspartnere fra fødselen av. Det betyr at de har krav på å bli hørt og ha innflytelse på saker som vedrører dem, samt rett til å ha egne tanker og følelser. Rammeplanen for barnehagen slår fast at "her gjelder det ingen aldersgrense". Trygghet og god selvfølelse skapes i relasjoner preget av likverdighet.

Hvordan barns rett til medvirkning praktiseres, vil være avhengig av barnets alder og modenhet. De yngste barna formidler i hovedsak sine ønsker, behov og synspunkter gjennom kroppsholdning, mimikk og andre følelsemessige uttrykk. Hos små barn bærer kroppen og verbalspråket i seg både følelser, intensjoner og tanker. Familiebarnehagen legger vekt på at de voksne skal være tilstedeværende og deltagende i barnas aktiviteter og lek. De voksnes hovedoppgave blir å fange opp barnas kroppslige og verbale uttrykk, tolke og bekrefte barnets ønske, være anerkjennende og tydelig.

Barns rett til medvirkning betyr ikke at barna alltid "får som de vil". Ansvar for det som skjer i barnehagen ligger hos de voksne. Barna trenger voksne veiledere. Det er vårt ansvar at valgene barna tar er gode nok og i samsvar med mål og verdier.

DANNING

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet i vareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling» (Utdrag fra Barnehageloven)

I barnehagen er gjensidige samhandlingsprosesser med barn og voksne i lek og læring og hensynet til hverandre, forutsetninger for barnets danning. Danning er en livslang prosess som blant annet handler om å utvikle evne til å reflektere over egne handlinger og væremåter. Danning skjer i samspill med omgivelsene og med andre og er en forutsetning for meningsdanning, kritikk og demokrati. Danning i barnehagen skal forankres i verdiene i formålet. Gjennom gode dannelsingsprosesser settes barn i stand til å håndtere livet ved at de utvikler evnene til å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og til å se seg selv som et verdifullt medlem av et større fellesskap. Danning er mer enn utvikling, mer enn omsorg, mer enn oppdragelse og mer enn sosialisering. Samtidig rommer danning alt dette. Barn må få utfordringer, muligheter til å utvikle kunnskaper og ferdigheter og støtte for å handle omsorgsfullt og gjøre etisk begrunnede valg. Gjennom danning legges grunnlaget for barnets allsidige utvikling.

FAGOMRÅDENE

Rammeplanen for barnehagen beskriver syv fagområder som inngår som en del av barnehagens læringsmiljø:

- * Kommunikasjon, språk og tekst
- * Kropp, bevegelse, mat og helse
- * Kunst, kultur og kreativitet
- * Natur, miljø og teknikk
- * Etikk, religion og filosofi
- * Nærmiljø og samfunn
- * Antall, rom og form

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. I familiebarnehagens hverdagsliv vil fagområdene være tilstede samtidig og gli over i hverandre. Fagområdene finnes i kommunikasjonen mellom menneskene, velkomstene, utelivet, i musikken, bildene, bevegelsene, uttrykkene, ordene, lydene og luktene.

Vi må tilpasse arbeidet med de ulike fagområdene til barnas alder, interesser, modenhet og barnegruppens sammensetning. Hverdagen og de daglige gjøremålene i familiebarnehagen skal by på varierte opplevelser slik at barna kan få like muligheter til å møte utfordringer som svarer til deres utviklingsnivå.

PROGRESJON I DE ULIKE FAGOMRÅDENE

Vi legger vekt på progresjon (utvikling og fremskritt) når vi planlegger og gjennomfører innholdet i barnehagen, med temaer og aktiviteter. Dette skjer primært i samarbeid mellom barna og personalet. Men også samarbeid med foreldrene vil prege innholdet og opplegget for det enkelte barnet og barnegruppene generelt. Hele dagen legger personalet til rette for å tilpasse opplegg innhold til barnas utviklingsnivå.

Hvordan vi vil jobbe med de ulike fagområdene

NATUR, MILJØ OG TEKNOLOGI

de yngste: glede ved å være ute, oppleve ulike årstider, gå-trening i terreng
etter hvert: respekt for alt levende, plukke blomster og bær, klatre på steiner og stubber

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

de yngste: positiv samhandling, høytider; forskjell på hverdag og fest, viser undring med hele seg, den voksne setter ord på opplevelser
etter hvert: vente på tur, delta i forberedelser til høytider, samtaler om opplevelser, undrer oss sammen

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

de yngste: begrepstrening, eks peke på nesen, utvidet begrepsforståelse, bevegelse til sanger, rim og regler, interesse for bøker
etter hvert: kan bruke begrepene, eks si nese, utvidelse av ordforråd, aktiv bevegelse til sanger, rim og regler, følge med på enkle bøker

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

de yngste: oppleve og glede ved ulike formingsmateriell, tilfeldig "rabling", oppleve dans, musikk og barnekultur, sanseopplevelser

etter hvert: forstå bruken av formingsmateriell, fortelle hva "rablingen" forestiller, sanseopplevelser og begynnende forståelse av sammenhenger

ANTALL, ROM OG FORM

de yngste: vite hvor i rommet gjenstander skal være, putte en kloss inni en annen, konkret problemløsning, eks finne skoen, observere gjenstander.

etter hvert: sortering, kunne bygge tårn med klosser, mer avansert problemløsning, eks " hvor skal jeg finne bøtten", telle og sammenligne eks biler

NÆRMILJØ OG SAMFUNN

de yngste: på tur med muligheter for bevegelse, erfaring med trafikk, meg selv og familien min

etter hvert: grovmotoriske aktiviteter i ulendt terreng, erfaring med trafikk, holde fast i vogn el assistent, " meg selv" i nærmiljøet

KROPP, BEVEGELSE, MAT OG HELSE

de yngste: oppleve glede ved å bruke kroppen/være i bevegelse ute og inne, gå på turer, sette navn på ulike kroppsdel, jobbe med sansene våre, servere sunn og næringsrik mat

etter hvert: barna kan delta på enkel matlaging, gym med motoriske utfordringer

VÅRE SATSNINGSOMRÅDER

I Trygg Start familiebarnehage legger vi ekstra stor vekt på å jobbe med «sosial kompetanse», «språklig kompetanse» og «omsorg lek og læring».

SOSIAL KOMPETANSE

I 0-3 års alderen er utviklingen av barnets forhold til seg selv, hverandre og den voksne noe av det vesentligste vi har fokus på. Barn som behersker grunnleggende sosiale ferdigheter, opplever å kunne omgås andre på en positiv måte.

Familiebarnehagen har med sin hjemlige atmosfære og stabile voksne, et spesielt godt utgangspunkt for å kunne støtte opp under

utvikling av barnets sosiale kompetanse.

Sosial kompetanse handler om å kunne samhandle positivt med andre i ulike situasjoner. I barnehagen trener vi på sosiale ferdigheter som:

- * evne til innlevelse, vise medfølelse
- * å hjelpe, oppmuntre, gjøre noe for andre
- * å dele, være høflig, vente på tur osv.
- * å be om hjelp, ta initiativ, fremme egne interesser osv.
- * selvkontroll
- * å kunne leke sammen med andre barn
- * å uttrykke humor og glede

Det daglige samspillet i gruppen, skal være slik at barna tilegner seg sosiale ferdigheter. Vi skal gi barna positive opplevelser, slik at de opplever fellesskapet med andre som verdifullt. Dette skal blant annet skje gjennom at vi:

- * gir trøst og viser forståelse, samt oppfordrer barna til å trøste når noen er lei seg
- * oppfordrer barna til å hjelpe hverandre
- * gir ros, støtte og oppmuntring når barnet strever med noe
- * jobber aktivt med å lære barna sosiale spilleregler. Eks: Under måltidet må barna lære å vente på servering, lære å dele på frukten og huske å takke for maten
- * fyller hverdagen med glede og humor
- * lærer barna at det ikke er lov til å slå eller bite
- * er gode rollemodeller

SPRÅKLIG KOMPETANSE

Småbarnsalderen er den grunnleggende perioden for utvikling av språk. Samhandling mellom kroppspråk og lek med lyder er en vesentlig del av små barns måte å nærme seg andre mennesker på. Språket er personlig og identitetsdannende og nært knyttet til følelser. De voksnes oppgave blir å sørge for at barna får varierte og positive erfaringer med å bruke språket som kommunikasjonsmiddel, som redskap for tenkning og som uttrykk for egne tanker og følelser.

Dette skal blant annet skje gjennom at vi voksne i familiebarnehagen:

- * gir positiv respons på barnas språkbruk
- * lytter til barnet, bekrefter og gjentar
- * bruker språket aktivt
- * deltar i barnas lek og aktiviteter
- * er opptatt av det samme som barnet
- * synger, danser og leker med ord og regler
- * leser bøker med bilder
- * jobber aktivt med språket i samlingsstunden

OMSORG, LEK OG LÆRING

Rammeplanen for barnehagen knytter begrepene omsorg, lek og læring tett sammen. En omsorgsfull relasjon bærer preg av lydhørhet, nærhet, innlevelse og evne og vilje til samspill.

Leken har en fremtredende plass i barns liv i barnehagen. Å få være sammen med andre i et lekende fellesskap er en del av "den gode barndom". Leken skal være lystbetont og gi glede og den blir til ved at barnet tar i bruk sine erfaringer og ferdigheter.

Leken har mange uttrykksformer og bidrar til forståelse og vennskap på tvers av alder og språklig og kulturell ulikhet. Vennskap og

tilrettelegging for gode relasjoner i barnehagen er en forutsetning for god læring og opplevelse av glede og mestring.

De voksne har en sentral rolle i leken for de minste barna. Vi skal være sammen med barna og hjelpe de til å utvikle gode lekeferdigheter. Gjennom at de voksne deltar aktivt i barnets lek, gis barnet et godt grunnlag for å være medvirkende til egen læring. De voksne skal:

- * se barnet i leken
- * være tilgjengelig
- * inspirere til samhandling
- * delta sammen med barnet
- * være inkluderende og vise omsorg
- * gi uttrykk for positive følelser og begeistring ovenfor barnet
- * gi barnet anerkjennelse og bekræftelse
- * ta vare på barnets nysgjerrighet og undre seg sammen med barnet
- * gi barnet utfordringer og et variert aktivitetstilbud ute/inne

FYSISK MILJØ SOM FREMMER ALLE BARNAS UTVIKLING

«Den (barnehagen) skal bidra til trivsel og glede i lek og læring og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap.» (Utdrag fra Barnehageloven)

Vi har utformet barnehagens inne- og utemiljø med tanke på å fremme bevegelsesglede, sanseerfaring og mulighet for læring og mestring. Barnehagen skal til enhver tid skal ha riktig og nok utstyr i et oversiktlig miljø for å skape et godt grunnlag for barns lek og aktiviteter og for organisering av ulike læringssituasjoner. Vi legger også vekt på å bruke barnehagens nærmiljø som også gir mulighet for opplevelser og utfordringer.

HVERDAGSAKTIVITETENE I BARNEHAGEN

Familiebarnehagen skal bidra til å gi barna et godt grunnlag for livslang læring. Det gjør vi ved å støtte barnas nysgjerrighet, vitebegjær og lærelyst. Livslang læring viser til at læringen skjer på ulike arenaer gjennom hele livet. Læring er nært sammenvevd med lek, oppdragelse og omsorg. Jo yngre barna er, dess mer av læringen foregår gjennom daglige gjøremål/hverdagsaktiviteter.

Barna skal utvikle evne til å kommunisere og samtidig lære seg å mestre en del sosiale ferdigheter. For at de skal utvikle et positivt selvbilde og tilegne seg positive ferdigheter, er det viktig at vi voksne i barnehagen møter dem med omsorg og en anerkjennende holdning.

Hverdagsaktiviteter som måltid, hvile og ro, av- og påkledning osv. er betydningsfulle deler av familiebarnehagens indre liv. Assistenten skal møte barnet på en omsorgsfull måte gjennom å la barnet være en aktiv medspiller og bidragsyter i samspillet dem imellom. Omsorg i barnehagen handler både om relasjoner mellom de voksne og barna og barnas omsorg for hverandre.

HVERDAGSAKTIVITETER: ARENA FOR OMSORG, LEK OG LÆRING

START PÅ BØH.DAGEN:

Mål: Barn og foreldre skal føle seg velkommen i barnehagen

- * Vi uttrykker glede over at barnet kommer
- * Vi er opptatt av det samme som barnet
- * Vi viser interesse og engasjement for barnets "liv" før barnehagestart
- * Vi tar barnet på armen, fanget når foreldrene går
- * Vi tar kontakt med foreldrene/oppfordrer foreldrene til å ta kontakt hvis avskjeden har vært vanskelig
- * Vi har fast plass til barnets klær og utstyr

HENTING/AVSLUTNING PÅ BØH. DAGEN:

Mål: I samarbeid med foreldrene skal vi hjelpe barnet til å oppleve en god avslutning på dagen

- * Vi hjelper barnet med å formidle noe av det som har skjedd i løpet av dagen
- * Vi viser interesse og engasjement for barnets "liv" etter barnehageslutt
- * Vi har oppslagstavle i gangen med barnehagens planer og viktig informasjon

STELL/BLEIESKIFT:

Mål: Gjøres til gode og nære stunder med det enkelte barn

- * Vi synger, tuller og småprater med barnet
- * Vi bruker god tid
- * Vi benevner ulike kroppsdelene
- * Vi har god hygiene
- * Vi setter ord på det vi gjør

AV- OG PÅKLEDNING:

Mål: Barnet skal gradvis lære å kle av og på seg

- * Vi setter av god tid slik at barnet kan delta etter evne
- * Vi oppmuntrer og hjelper barnet til å klare selv
- * Vi lærer barnet sammenhengen mellom klær og vær
- * Vi setter ord på det vi gjør

HVILE/SOVE:

Mål: Barnet skal få ro og hvile i løpet av dagen

- * Vi ser og tar vare på enkeltbarnet og dets behov for hvile og søvn
- * Vi har nært samarbeid med foreldre om barnets hvile og søvnbehov
- * Vi er sammen med barnet hvis det er urolig når det skal sove

MÅLTID:

Mål: Barnet skal lære seg gode spisevaner og holdninger i en hyggelig atmosfære

- * Vi veksler på å spise brødmatt og varme måltider. Det serveres melk og frukt hver dag
- * Vi tilbyr variert pålegg
- * Vi tar aktiv del i måltidet og spiser sammen med barna
- * Vi har god hygiene før, under og etter måltidet
- * Vi passer på at alle kan delta i samtale ved bordet
- * Vi oppmuntrer barnet til å prøve ut nye smaker gjennom å få velge selv
- * Vi tilbyr vann i stedet for saft og juice

SAMLINGSTUND:

Mål: Barnet skal oppleve et felleskap der det kan, vil og tør delta

- * Vi skal søke felles fokus
- * Vi skal lytte til barna
- * Vi skal ha det gøy med sang, rim og regler
- * Vi skal bruke bilder, sangkort, figurer og enkle historier
- * Vi skal gjenta og repetere, vi skal le og ha det gøy sammen, vi skal øve barnet på å være i fokus

DOKUMENTASJON OG VURDERING AV BARNEHAGEARBEIDET GJENNOM ÅRET

Målet med **dokumentasjon** er å synliggjøre barnehagens pedagogiske arbeid for alle ansatte, foreldre og eksterne partnere som ønsker å vite mer om familiebarnehagens innhold og aktiviteter.

Vi **vurderer/evaluerer** det overstående arbeid, for å kunne være i stand til å forbedre og eventuelt endre nåværende praksis. Vi ønsker å være en "lærende organisasjon".

Familiebarnehagen vil dokumentere og vurdere arbeidet gjennom året slik:

- * Hver barnehage skriver ukes/eller månedsplaner.
- * Hver assistent forteller hver dag om dagens aktiviteter.
- * Det vil bli hengt opp bilder fra turer/aktiviteter og hverdagssituasjoner.
- * Hver måned får alle foreldre tilsendt en månedsrapport.

Hvert 2. år blir alle foreldre tilbudt deltagelse i en brukerundersøkelse. Resultatene av brukerundersøkelsen er med på å videreutvikle barnehagetilbudet.

Personalet deltar på interne kurs og får opplæring og veiledning gjennom hele året. I tillegg tilbyr kommunen relevante kurs og seminarer som hjelper oss med arbeidet i barnehagen.

Målet med dokumentasjon er å synliggjøre barnehagens pedagogiske arbeid. Vi vurderer/evaluerer arbeidet, for å kunne være i stand til å forbedre og eventuelt endre nåværende praksis.

FORELDRESAMARBEID

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek.....»(Utdrag av Barnehageloven)

Vi ønsker at hvert barn skal utvikle seg og trives i familiebarnehagen. Mye avhenger av et nært og godt samarbeid mellom barnehage og foreldre. Det daglige samarbeidet mellom barnehagen og foreldrene må bygge på gjensidig åpenhet og tillit.

FORELDREMEDVIRKNING

“Lov om barnehager”, legger stor vekt på foreldrenes medvirkning i barnehagen. Vi prøver å involvere foreldrene i arbeidet vårt, og er lyttende til hva foreldrene mener.

Foreldrenes reelle mulighet til å medvirke i familiebarnehagen, er i følgende forum:

- * Gjennom samarbeidsutvalg (SU)
- * Foreldremøter (høst og ev. vår)
- * Foreldresamtaler (høst og vår)
- * Spørreundersøkelser
- * Daglige tilbakemeldinger

LOKALE KULTURBEGIVENHETER

Mangfold og ulikheter preger familiebarnehagen.
Beliggenheten preger hverdagen til de ulike avdelingene.

TRADISJONER OG MERKEDAGER

HVA SKJER	NÅR?
Samtale med nye foreldre	August (barnehagestart)
Foreldremøte	September
Foreldresamtaler	November/desember
Julekalender Juleverksted Nissefest/foreldrekaffe	Desember
Evt. Foreldremøte	Februar/mars
"Åpen ettermiddag" med foreldrekaffe,	April
Foreldresamtaler	Mai/juni
Sommeravslutning med foreldre, barn og personalet	Juni

